

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
ČETRTEK
1. SEP
1994

Letnik XLIX
Štev. 35 (2770)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt
Poštni urad
9020 Celovec Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
P. b. b.

DVOJEZIČNI POUK

Vpisovanje učencev in dijakov

Še je čas, da vpišete svoje otroke k dvojezičnemu pouku v ljudskih šolah! Pretehtajte prednosti, ki jih ima otrok, če obvlada dva jezika v pisani in govornjeni obliki.

Prav tako je še mogoče, da vpišete otroka v Zvezno gimnazijo za Slovence, Dvojezično trgovsko akademijo, Višjo šolo za gospodarske poklice ali pa enoletno Gospodinjstvo šolo. Informacije dobite v ravnateljstvih omenjenih šol.

SVEČANOST ZA PADLEGA F. Visočnika - Falenta

V Podpeci nad Mežico je bila minulo nedeljo svečanost ob spominski tabli koroškemu partizanu Francu Visočniku - Falentu, kjer je padel pred petdesetimi leti pri Najberžniku.

Pripravila jo je Zveza borcev NOV z Raven na Koroškem, govorniki pa so orisali Visočnikovo življenjsko pot ter okoliščine, v katerih je padel. Navzoči sta bili tudi Falentovi hčerki (slika), ob plošči pa sta spregovorila tudi Lipej Kolenik - Stanko, podpredsednik ZKP, ter predsednik ZSO dr. Marjan Sturm. Več prihodnjič.

ZSO predlaga vključitev ustavnih služb dežele in zveze

Na tiskovni konferenci, ki je služila predstavitvi jesenskega dela sosveta za koroške Slovence ter aktivnosti Zveze slovenskih organizacij v okviru povezovalnih ukrepov Sveta Evrope, je predsednik ZSO in sosveta za koroške Slovence dr. Marjan Sturm najavil, da bo na prihodnjo sejo sosveta, ki bo ob koncu septembra na Dunaju, povabil ustavni službi zveze in koroške deželne vlade, naj raziščeta in določita, kdo je pristojen za vprašanje zastopstva

koroških Slovencev v deželnem zboru.

V bistvu gre za spremembo ustava in za to, ali je ta sprememba možna na osnovi obstoječih določil deželne oz. zvezne ustave. Drugo vprašanje je, kakšne spremembe bi bile možne.

Sedaj sta v diskusiji dva zastopstvena modela:

- etnozbornica, ki jo zagovarjata Narodni svet koroških Slovencev in deželni glavar Zernatto oz. ÖVP, ter
- povečanje pomena sosveta

na deželnem nivoju, za kar se zavzemata Zveza slovenskih organizacij in predsednik koroških socialdemokratov Ausserwinkler.

Sploh pa je ZSO v tem vprašanju odprta za ostale predloge in zagovarja kompromisno rešitev.

V zadevi sosveta za štajerske Slovence zvezni kancler Vranitzky meni, naj bi se štajerski rojaki vključili v sosvet za koroške Slovence. Kot je znano, je vprašanje štajerskega

sosveta sprožila manjšinska zastopnica Zelenih Terezija Stoisić. Marjan Sturm je kot predsednik sosveta za koroške Slovence tozadevno informiral, da bojo na prihodnji seji sosveta predstavniki štajerskih Slovencev imeli priložnost predstaviti svoja stališča k temu vprašanju: ali lasten sosvet ali pa članstvo v koroškem. Če se bojo odločili za članstvo v koroškem sosvetu, jim po mnenju Sturma pristaja najpada vsaj eno mesto. (Več prihodnjič.) F. W.

Bosanski Srbi spet odločen NE

Za Karadžića in njegove Srbe razdelitev Bosne in Hercegovine po načrtu ženevske kontaktne skupine ne velja. Kot lani Vance-Ownov plan so tudi na referendumu preteklo soboto in nedeljo s skoraj absolutno večino zavrnilo najnovejšo formulo peterice. Nič ni pomagalo, da je srbski predsednik Milošević pohitel in še pred referendumom »spravil skozi« obsodbo Karadžićeve politike v srbski skupščini v Beogradu, nič ni pomagal tudi obisk ruskega zunanjega ministra Kozirjeva v Beogradu in na Palah. Karadžić se ni omajal, za njim pa očitno strnjeni stojijo vsi bosanski Srbi. 96-odstotna zavrnitev načrta razdelitve daje misliti tako mednarodni skupnosti, ki bo morala na novo razmisliti o nadaljnjih ukrepih, Miloševiću, ki po sejanju vetra žanje burjo, in seveda tudi Rusom, za katere je izid referendumu pravi poraz. Milošević si ne upa dovoliti namestitve mednarodnih opazovalcev na mejo z bosanskimi Srbi, brez tega ne bo ukinitve embarga, ki ga tako močno zagovarjajo Rusi. Vojna v Bosni pa se razplamteva.

PREBERITE

- 2 Celovec se pripravlja na dva sejma**
- 3 Gen. konzul Jeraj o aktualnostih med Koroško in Slovenijo**
- 4 Projekt Militarova »Divji lovec«**
- 5 Motoi je koncertiral v Šentjakobu**
- 6 v Ljubljani VINO'94**
- 7 Pliberški jormak**

Zernatto vztraja pri tristrankarskem paktu

Slovenski spored avstrijskega radia v Celovcu je v zadnjih dveh tednih vodil obširne poletne razgovore z deželnim glavarjem Zernattom in njegovim namestnikom Ausserwinklerjem. Oba vodilna deželna politika sta zavzela stališče do vprašanj sožitja med manjšino in večino, a do istih vprašanj izrazila dokaj različna stališča. Medtem ko Ausserwinkler ne zagovarja več tristrankarskega pakta za vsako ceno, Zernatto slej ko prej zagovarja konsenz vseh v deželnem zboru zastopanih političnih strank. V vprašanju zastopstva Ausserwinkler predlaga pragmatično rešitev v smislu dviga pomena sosveta na deželnem nivoju (sedež za manjšino v pododboru deželnega zbora), Zernatto pa se ogreva za etnično zbornico, katere predsednik bi bil kot virilist v deželnem zboru in tam zastopal zgolj interese

manjšine. V sklopu reforme deželne ustave naj bi se to vprašanje rešilo najkasneje v dveh letih in v konsenzu treh deželnozborskih strank. Ausserwinkler želi izgraditi mrežo dvojezičnih otroških vrtcev, Zernatto pa meni, da je to vprašanje zadeva občin, ki naj o tem same odločajo.

Tudi o slovenski glasbeni šoli imata politika različni stališči: Ausserwinkler se zavzema za rešitev, ki bi omogočala slovenski glasbeni šoli večjo deželno finančno podporo, Zernatto pa meni, da je glasba »mednarodna« in ne vidi potrebe po kakih ukrepih. V zadevi razširitve slovenskih radijskih oddaj se Ausserwinkler zavzema za rešitev v okviru javno-pravnega ORF v smislu koncepta »Radio sosedstva«, Zernatto pa je za rešitev v okviru privatne frekvence za koroške Slovence.

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO ZILA

vabi na
koncert

Mednarodne poletne šole za mlade glasbenike

prof. Igorja Kureta

v petek, 2. septembra
ob 20. uri
v cerkvi na Ziljski Bistrici

KULTURNI REFERAT OBČINE POREČE OB VRBSKEM JEZERU

vabi na
klavirski koncert

Tonija Kernjaka

Igral bo skladbe
J. Brahmsa,
L. V. Beethovna,
A. Skrjabin
in F. Chopina

v petek, 2. septembra
ob 20.30
v Werzerjevi dvorani

M3 in mi

dr. Kristijan Schellander

Ne, M 3 ni tip tanka sovjetskega izvora, tudi ne ameriška raketa ali kemično sredstvo za čiščenje popackane obleke...

Malo potrpežljivosti, ceni/ni/a bralec/bralka. Pravzaprav je to suhoparna gospodarska tema. Kljub temu, da ta list gospodarskim temam zaradi veliko bolj pomembnih...

Zato, ker M3 tako ali drugače malce vpliva tudi na naše denarnice, in ker o njem včasih piše tudi kak od tistih avstrijskih časopisov, ki niso samo pisanih barv in malega formata...

Vpliv M3 na naše denarnice je takle: M3 je, da končno pridem k stvari, neke vrste monetarni (M) kompas nemške Bundesbank, indikator za inflacijski potencial v Nemčiji.

Z M 3 se označuje količina denarja, ki je do štirih let naložena pri bankah. Sem spadajo predvsem tri vrste vlog (3!): vloge na vpogled, terminske vloge in hranilne vloge...

ke, torej gorsko kolo, s katerim se boste vozili po vasi in po lepi delno asfaltirani dravski kolesarski stezi...

Ekonomika teorija pa pravi: če količina denarja raste hitreje kot ponudba blaga za splošno porabo, grozi inflacija. Lep primer za to, da ima ekonomska teorija kapitalizma včasih prav...

Da bi omejila količino denarja, nemška in tudi avstrijska centralna banka nekoliko vrtita gumbe predvsem pri obrestnih merah. Po teoriji je torej, če je količina denarja visoka, treba obrestne mere znižati...

Kot že rečeno, pa teorija in praksa predvsem v razvitih državah radi gresta svoje poti. Čeprav je bila npr. v Nemčiji količina denarja v prvem polletju daleč višja od planirane...

Nazadnje, torej poleti, je količina denarja le padla. Kaj pa bo z obrestmi? Nadaljnega padanja, vsaj bistvenega, ni pričakovati...

To ste vedeli tudi brez moje pisarije? No, dobro. Toda zdaj vsaj veste, kaj je M 3.

Celovški atentat povod za neutemeljene obtožbe proti Sloveniji

Peklenski stroj, ki ga je doslej neznan storilec podtaknil pri Rennerjevi šoli, ni samo najteže ranil enega policista, dva pa laže, sprožil je tudi vrsto političnih reakcij...

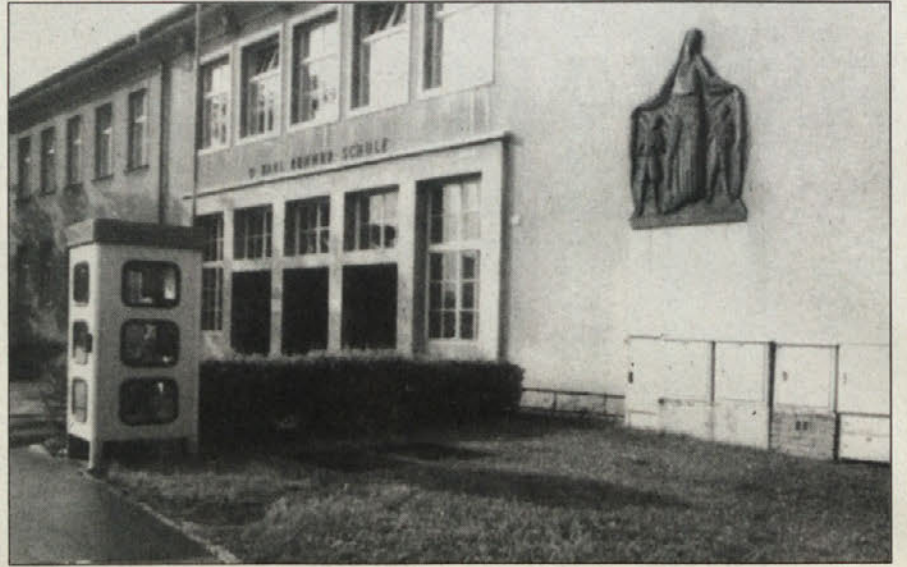
Kot smo v SV že poročali, je v noči od torka, 23., na sredo, 24. avgusta doslej neznan moški za stikalne omare pri Rennerjevi šoli, v njej se nahaja tudi javna dvojezična šola...

ska vozilo, čigar registracija se prične s črko K.

Doslej še nihče ni priznal atentata.

Policija, ki pri svojih preiskavah še naprej tava v popolni temi, je prepričana, da atentat ni bil politično motiviran, čeprav je bila bomba podtaknjena pred poslopjem...

strijsem veleposlaništvu v Ljubljani pozanimal za točnejše podatke. Iz tega pa je beograjska agencija Tanjug napravila »protestno noto«

Sturm je obsodil atentat in zahteval njegovo popolno razjasnitev ter razčiščenje ozadij, da ne bo nepotrebnih sumničenj.

Celovški atentat pa je dobil tudi bilateralno dimenzijo. Slovenski zunanji minister Lojze Peterle se je namreč pri av-

spoštuje pravic manjšin. Od deželnega glavarja Zernatta je svobodnjak zahteval uraden koroški protest proti »grožnjam Slovenije«.

Franc Wakounig

LESNI SEJEM 94:

Strokovnost, ne gigantomanija

Dva sejma v Celovcu bosta od 7. do 10. septembra v središču domače in mednarodne lesno-gospodarske pozornosti.

Med 13. in 16. septembrom v prihodnjem letu (in vsa naslednja soda leta) pa bojo v Celovcu priredili sejem Holz Klagenfurt/Les

Celovec, ki bo naravnan predvsem na robo in potrošnike. Lesni sejem in Interlast sta izrazita strokovna strojna in gozdarska sejma, na njiju bojo izdelovalci lesnoobdelovalnih strojev...

pohvalita z rekordno udeležbo razstavljalcev: na sejmu je posredno ali neposredno zastopanih 478 firm iz 32 držav.

Vzporedno s sejmoma bojo potekali razni strokovni simpoziji in lesni dnevi ter seveda strokovna srečanja.

Predsednik in ravnatelj celovškega sejma, Dermuth in Pawlik, sta na predstavitvi sejemске ponudbe predvsem poudarila, da se je celovški lesni sejem davno pred vsemi drugimi lesnimi in podobnimi sejmi odločil za strokovnost...

Pa tudi številke, s katerimi razpolaga domače lesno gospodarstvo, potrjujejo pomen in potrebo sejma. Avstrijska lesna trgovina letno obrne okoli 14,5 milijarde, izvoz pa znaša okroglih letnih 50 milijard šilingov.

Franc Wakounig

EL Bilčovs vložila pritožbo

Fracija bilčovske Enotne liste je v zvezi s povečanjem in sanacijo nogometnega igrišča in igrišča za treninge na Potoku pri Uradu deželne vlade, oddelek 3 (občinska nadzorna oblast), vložila pritožbo, ki zadeva občinski natečajni postopek, ogrožanje pitne vode v vasi Moščeniča...

Vodja EL frakcije Ingrid Zablatnik se v pritožbi sklicuje na ponudbo Ökobau, ki je bila za milijon šilingov cenejša, vendar po starih standardih, ki ne vpoštevajo novejših dognanj na področju varstva narave.

V tem smislu izgradnje športnih objektov na Potoku bi bila ogrožena pitna voda na Moščeniči, ki se prav iz tega vodnega rezervoarja napaja z lastnim vodovodom. Prav tako v načrtu ni vpoštevano zastrupljanje z umetnimi gnojili in herbicidi...

zaradi razprostrtega travne ruše lahko nastane problem humusne kisline, ki bi zastrupljala tla in odtekala v talno vodo.

V pritožbi Enotne liste Bilčovs je nadalje rečeno, da občinski svet ni dobil na vpogled ustreznih podlag podjetja, zato se je na osnovi mnenja inženirja Müllerja z deželne vlade odločil za nesodoben projekt...

Nadalje je na igrišču na Potoku nepotrebna nočna osvetlitev, saj v koroški podlgi ne igrajo

nočnih tekem, izgradnja ne vključuje sodelovanja občinskih delavcev in tudi ne pristojevoljnega dela članov domačega ASKÓ, skupen razpis del pa zvišuje stroške izvajanj...

Ingrid Zablatnikova občinsko nadzorno oblast pri Uradu deželne vlade poziva, da preveri izgradnjo igrišča in igrišča za treninge v smislu skrbnega gospodarjenja z javnimi sredstvi...

Pogovarjal se je
Franc WAKOUNIG

Gospod generalni konzul, kaj je bila tema vaših nedavnih pogovorov z deželnim kulturnim referentom dr. Ausserwinklerjem?

Obraavnava sva vrsto tem, ki se nanašajo na odnose med Slovenijo in Koroško, kajti prav on je tudi predsednik Kontaktnega komiteja za sodelovanje Koroške s Slovenijo in poleg tega velik protagonist za sodelovanje v okviru Alpe-Jadran. Ocenila sva, da bi bil sporazum o kulturnem sodelovanju med Avstrijo in Slovenijo vsekakor koristen za krepitev kulturnega sodelovanja, še posebej pa med Koroško in Slovenijo, kajti tak sporazum zagotavlja tudi sredstva za določene prireditve. Ausserwinkler je dejal, da pozna vprašanje financiranja, da pa zanj ni pristojen, ker je to v zvezni pristojnosti. Obljubil pa je, da bo na deželni ravni prispeval po svojih možnostih in da bo organiziral srečanje kulturnih ministrov Pelhana in Scholtna, na kar je Pelhan že dal pristanek.

Slovenija je suverena država, Avstrija tudi. Ali ne bi morali stiki teči na najvišji ravni, ne pa na nesorazmerni ravni države in dežele? Strokovni in politični sogovornik z Ljubljano je Dunaj, ne pa Celovec.

Biti moramo pragmatični. Mimo okvirov in norm seveda ne moremo. A tisto, kar je ustrezno med Ljubljano in Dunajem, ni nujno, da je dobro za Koroško. Inicijative, ki prihajajo iz Koroške, imajo navadno večjo možnost, da uspejo, kot pa če gredo mimo nje.

Kdaj naj bi bil kulturni sporazum podpisan in katera vloga je namenjena koroškimi in štajerskim Slovincem?

Vsebinsko še ni določena. Obe kulturni organizaciji koroških Slovincem pa sem že v igri prosil, naj mi vendar navedeta svoje videnje nalog, ki bi jih moral zajemati kulturni sporazum. Po več mesecih prošnje teh predlogov še nisem dobil.

**JAVNA DVOJEZIČNA
LJUDSKA ŠOLA 24**

9020 Celovec, Ebentaler Str. 24

VPISOVANJE

v vse razrede
Javne dvojezične ljudske šole za šolsko leto 1994/95

12. septembra 1994, ob 9. uri
Možne so tudi prijave za sledeče proste predmete:

- italijanščina
- glasbeno ustvarjanje
- likovno ustvarjanje
- telovadba

V neposredni bližini šole, v Mladinskem domu, je varstvo, Glasbena šola in lutkovna skupina.

Podrobnejše informacije posreduje vodstvo šole.

Uradne ure v počitnicah:

7. in 9. septembra od 9. do 11. ure, tel.: 537/411

Ravnateljstvo

Javne dvojezične ljudske šole 24

Manjšina pa naj bi kljub tej zamudi imela pomembno vlogo?

Seveda, saj prav tu vidim sprostitvev za manjšino.

Slovenija ima pogodbe o gospodarskem sodelovanju s številnimi državami, z Avstrijo pa ne. Po drugi strani pa avstrijski izvoz v Slovenijo krepkeje narašča kot slovenski izvoz v Avstrijo. Škarje se večajo. Kako bo Slovenija v prihodnje ukrepala proti tej dejanski enosmernici ali pa bo še naprej dopuščala občutek, da je mladoletniški partner Avstrije?

Avstrija nam je ponudila izvoz svojih mlečnih presežkov, a mleka imamo sami dovolj, mi pa smo jim ponudili vino, ki pa ga ima Avstrija sama dovolj. Resno smo zainteresirani za izvoz perutninskega mesa, sadja, povrtnin in delno tudi nekaterih mlečnih proizvodov. Tudi pogovori v začetku meseca julija niso prinesli zaželenih rezultatov, ker Avstrijci niso popustili. Sedaj upamo, da bojo jeseni končno pristali, ker sicer bi se ta sporazum avtomatsko prenesel v EU.

Zakaj je Slovenija opustila mešana podjetja, medtem ko je Avstrija svoja gospodarska

oz. vodenja teh firm. V Sloveniji ne bi nihče nasprotoval, da bi manjšinske strukture prevzele te pozicije. Izjema je Elan.

Dejstvo, da je Italija pod določenimi pogoji omogočila državljanom Slovenije in Hrvaške, da si pridobijo tudi njeno državljanstvo, je v Sloveniji pripeljalo do hudih polemik. Na drugi strani pa je slovensko zunanje ministrstvo najprej reagiralo zelo ohlapno. Šele na pritisk javnosti je svoje stališče zaostri. Zakaj je Slovenija ob znanih italijanskih pritiskih in prisilah reagirala tako neodločno in zakaj nasprot-

o v tem smislu zelo intenzivno dela. Na posvetu v igri pri predsedniku Kučanu je bilo jasno izpostavljeno, da si Slovenija in zamejci želijo, da so subjekt.

Kakšna pa je manjšinska strategija Slovenije?

Stvar je precej zamotana, megli jo preteklost, v katero se vedno vračamo, namesto da bi gledali v prihodnost. Pri strategiji bo treba nekaj zadev razčistiti in analizirati. Nam pa bi bila stvar olajšana. Ta razdvojenost manjšine zelo bega slovensko politiko.

Mi živimo v demokraciji in pluralizem je za nas nekaj povsem normalnega.

To drži, polemika je nekaj normalnega, in Slovenija si ne jemlje pravice diktirati manjšini.

Ali ni malce čudno, da se demokratična in pluralistična Slovenija ne znajde s pluralistično ureditvijo manjšine. Kaže, da je prejšnji enostrankarski sistem s tem pluralizmom znal bolje ravnati kot demokratična in pluralistična Slovenija?

To ne drži. Slovenija ima bolj omejene možnosti kot so bile svojčas, to pa iz čisto gospodarsko-financijskih razlogov. Drugo pa je, da je veliko stvari odprtih. Slovenija bi lahko nastopala dosti bolj dosledno, če bi bile osnovne dileme znotraj manjšine dogovorjene.

Katere so te dileme?

Eno je politično zastopstvo, drugo je poenotenje programov, tudi medijev itd.

Je pa odnos Slovenija - zamejci zavil v celo vrsto vprašanj. Glede zastopstva pa bi menil, naj Slovenci ponudbo, ki jo je dal Ausserwinkler, sprejmejo, ker s tem nič ne prejudicirajo in lahko nekega dne dobijo tudi svojega voljenega zastopnika.

Ali bi Slovenija to varianto podprla?

Če jo sprejmejo koroški Slovenci, jo Slovenija podpre. Moram pa poudariti, da se v notranjemajšinske zadeve nočem - in tudi ne smem vmešavati. Opozarjam pa, da se mora manjšina sama zavesti, ali hoče biti subjekt in da mora kot subjekt izbrati tudi svoje vodstvo.

Hvala za pogovor.

Jože Jeraj, rojen 28. februarja 1938 v Zgornji Savinjski dolini. V Ljubljani opravil študij agronomije, se potem zaposlil v trgovinskih in živilskih podjetjih. Bil je med drugim sodelavec Beograjske banke in dolga leta na vodilni funkciji pri Ljubljanskih mlekarah. Je strokovnjak za prehransko in zunanjetrgovinsko področje. Po volitvah 1. 1990 je kot član Slovenske ljudske stranke postal podpredsednik mestnega Izvršnega sveta v Ljubljani in sekretar za trgovino, kmetijstvo in preskrbo. Februarja 1992 je bil po odstopu ministra Bastla izvoljen za ministra za trgovino in jeseni 1992. leta imenovan za generalnega konzula v Celovcu. Jože Jeraj je poročen in oče štirih otrok.

Generalni konzul Republike Slovenije Jože Jeraj: Kulturni sporazum ne bo obšel manjšine

Čisto tako to ni. Avstrija je šele peti gospodarski partner Slovenije. Govoriti o dominaciji avstrijskega gospodarstva v slovenskem prostoru je na osnovi podatkov težko. Prvi partner je Nemčija, drugi Italija, tretji Hrvaška, četrti Francija in potem je Avstrija. Avstrijski delež pri uvozu znaša 9, pri izvozu pa okoli 4 odstotke. Razmerje je 1:2. Avstrija in Slovenija sta aprila leta 1992 sklenili sporazum o gospodarskem sodelovanju, ki pa je v bistvu samo bilateralna ratifikacija GATT-a in nič drugega. Vsebinsko pa ni rešil ničesar. V bistvu pa gre za enakopravno sodelovanje in ne za enostransko dominacijo. V začetku 1993. leta je prišlo do sestanka medvladnih delegacij, na katerem pa so se zelo malo domenili, tudi poznejši razgovori z ministrom Schüsslom in po intervenciji kanclerja Vranitzkega na GAST '94 z državno sekretarko Fechterjevo so bili nezadovoljivi.

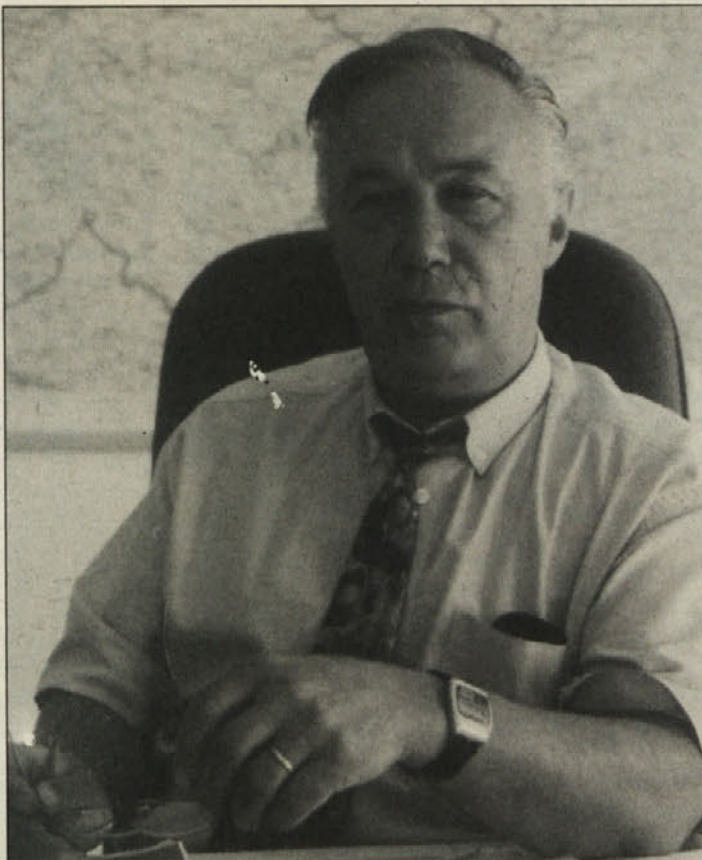
V bistvu je Avstrija odklonila vsakršen bilateralen gospodarski sporazum, čes da je vključitev Avstrije v EU dejstvo in da se bojo s tem nekatere zadeve avtomatsko rešile. To delno drži, delno pa tudi ne. Kljub temu sem dosegel začetek pogajanj o sodelovanju in trgovini s kmetijskimi in živilskimi proizvodi. Trije pogovori so že bili.

*mostišča v Sloveniji izgradi-
la in okrepiła?*

Čas se je spremenil. Te firme so svojčas delovale tudi na celotnem jugoslovanskem tržišču, veliko so delovale po posredniškem principu, manj na proizvodnem, največ pa so poslovale preko sejemske aranžmajeve.

*no ne ponudi državljanstva
Slovincem v Italiji?*

Po mojih informacijah je stvar sledeča: slovenski zakon ne onemogoča dvojnega državljanstva. Večina Slovincem je proti temu, da bi Italijani v Sloveniji imeli dvojno državljanstvo ...

*... Večina pro-
silcev za itali-
jansko dr-
žavljanstvo so
Slovenci, ne
Italijani ...*

... tudi Slovenci. Skratka, v teku je ofenziva političnih strank, da se to prepove. Ta dvojnost ne bo šla. Je pa tudi res, da je ideja, da bi Slovenci v zamejstvu imeli slovensko državljanstvo, simpatična. Vendar to ni tako močno pomembno.

Bi rekli, da je italijanska pobuda o dvojnem državljanstvu izraz tendenc trenutnih političnih ekspan-

zijskih ciljev?

Tako je!

So zamejci za Slovenijo subjekt?

To je odvisno od tega ali hočejo biti ali ne?

To ni vsebinsko mojega vprašanja, ampak, ali Slovenija zamejce pojmuje kot subjekt?

Slovenija želi, da so zamejci, tako v Avstriji kot v Italiji, subjekt

»Divji lovec«, kakršnega še ni bilo

Kar naenkrat se je v bogati slovenski gledališki paleti pojavilo novo ime: Gledališče v naravi TURNC Šmarna gora. To je nekaj podobnega kot je bilo pred leti pri nas popularno ime Samorastniki, ki pa je žal zamrlo ali pa se je izpelo. Zanimivo pa za obema imenoma tiči nam dobro znani Peter Militarov, režiser pri nas dveh največjih masovk, leta 1987 Miklove Zale v Svatinah pri Področju in 1990. leta Požganice v Spodnjih Vinarah v Podjuni, in številnih drugih odrskih uprizoritvah.

Militarov si je že dolgo želel pripraviti igro na prostem v čudovitem okolju Šmarnе gore, na področju »svojega« gledališča Odra treh herojev v Pirmičah pri Medvodah. Letos mu je to uspelo. Zaradi slabega vremena je moral premiero predstaviti za en dan na prejšnjo soboto.

Turnc je del Šmarnе gore, tisti, ki ga krasijo skoraj navpične stene skalovja, kjer je vadbena plezalna pot, pod njo pa je bil nekoč kamnolom.

Na tisoče prostovoljnih delovnih ur je bilo potrebno, da so ljubitelji gledališča ta prostor uredili in ga usposobili za masovno gledališko predstavo. Militarov jih je motiviral tudi z izbiro igre, saj

toha. Tudi druge govoreče vloge amaterskih igralcev so bile prepričljive in v igralskem smislu niso kazale vrzeli med poklicnimi in amaterskimi igralci.

Militarov je zelo dobro izkoristil prostor, promet prihajajočih in odhajajočih skupin, kolektivno in posamično igro, v dogajanje vključil realnost vseh časov – siromake in invalide (ob tem skoraj ponovil nekatere elemente iz koroških masovk), petje skupin je bilo uskaljeno, ustvarjalo je nostalgčno klimo med številnim gledalstvom; skratka: velika paša za oči in ušesa.

Naši starejši bralci vsebino Divjega lovca najbrž poznajo. Gre za splet odnosov v tistem Radetzkijevem času Avstro-Ogrske, ko je cesarska vojska novačila slovenske fante za obrambo monarhije. Če je zmanjkalo prostovoljcev, jih je prisilo vtaknila v vojaško suktnjo. Pri tem pa so se vpletali odnosi na vasi. Nezaželjeni so bili pogoste žrtve. Tako tudi Janez, ki je bil kriv le tega, da ni bil dovolj imovit za Rihtarjevo Majdo, vmes je mešal še Gašper, zato so se ga hoteli znebiti in ga poslati na fronto. Janez pa se ne da, uide cesarsko-kraljevim vazalom in se spet pojavi v

Odlični igri Andreja Kurenta (Rihtar) in Kondija Pižorna (Gašper).

se je odločil za Finžgarjevega Divjega lovca, ki je v teh krajih zelo poznan tudi zaradi avtorja, ki je svoje duhovniško poslanstvo opravljal v bližnji Sori.

Povezal je gledališnike iz okoliških društev – Tanca, Medvod, Sore, domačih Pirmič, – pritegnil k sodelovanju Lovski pevski zbor iz Medvod in tako ustvaril množico okrog 80 igralcev in pevcev. Z vložki ljudskih in narodnih pesmi, pri čemer mu je pomagal Janez Čadež, je popestril vsebino igre in jo postavil v okvir ljudskosti.

Glavne vloge so zaigrali poklicni igralci Urška Hlebec, Bine Matoh, Andrej Kurent, Vojko Zidar in Kondi Pižorn. Predvsem Pižorn in Kurent si za odlično odigrani težki vlogi razdvojenih osebnosti Gašperja in kmeta Rihtarja zaslužita najvišjo oceno. Prava popestritev je tudi vaški posebnež Tonček, v interpretaciji Bineta Ma-

vasi. Zaplet je popoln, razplet pa si oglejte sami!

Naj še povem, do osvetljavo vodi nam znani Zoran Najdenov (Puntarija, Miklova Zala, Požganica), sceno je izdelal Milan Hrast (iste koroške predstave), Petra Militarova pa že tako vsi poznamo.

Ponovitve v Turncu pod Šmarno goro bodo spet ob koncu tega tedna, in sicer v petek, soboto in nedeljo, 2., 3. in 4. septembra, vsakič ob 20.30.

Od parkirišča do prizorišča je nekako četrta ure peš.

Ogled Divjega lovca Vam iskreno priporočam.

Jože Rovšek

Dr. Franc Wutti,

zdravnik v Borovljah, sporoča, da ima od 4. do 11. septembra dopust.

Likovna kolonija mladih v Vuzenici

»Bili smo v lepih krajih in med dobrimi ljudmi in del počitnic risali«, je bilo slišati od številnih otrok, ki so se letos med 21. in 27. avgustom udeležili likovne kolonije v Vuzenici. Iz skromnih začetkov pred 24. leti se je ta kolonija razvila v eno najpomembnejših kulturnih akcij sodelovanja med zamejskimi Slovenci in matico. Že od nekdaj v njej sodelujejo otroci iz Koroške in Vuzenice, zadnja leta pa tudi iz Tržaške in Porabja. Sodelovanje je tako dobro utečeno, da je vsakoletna likovna kolonija svojstveno doživetje za otroke, starše, gostitelje, mentorje, likovne pedagoge in vodstvo vuzeniške osnovne šole, kamor se je likovna kolonija letos po štirih letih spet vrnila.

Letos je sodelovalo blizu 60 otrok, večji del iz Vuzenice, 13 jih je bilo iz Koroške, nekaj pa iz Tržaške in Porabja. V svet likovnega dogajanja in ustvarjanja so otroke vodili prav za to usposobljeni likovni pedagogi, med njimi tudi akademski slikarji. Teh v koroški regiji onstran meje ni malo, saj je med drugim prav vuzeniška osnovna šola znala in še danes zna otrokom posredovati veselje do likovnega izražanja. Je pa tudi ena izmed redkih šol v Sloveniji, kjer ima likovna vzgoja v učnem načrtu posebno mesto. Že po prvem sprehodu skozi šolo je opaziti, da so Tisnikar, Dolenc, Golja, Jakac, Hajnc in drugi akademski slikarji močno povezani s to šolo. Ne samo, da so pomagali in živeči še pomagajo strokovno usmerjati delo likovne kolonije, njihove umetnine so v vuzeniški šoli našle svoj trajen prostor. Likovna pestrost teh mojstrov je šoli in kraju lahko v velik ponos.

Otroci so v tednu kolonije

spoznali različne slikarske tehnike: slikanje z akrilnimi barvami, slikanje na prostem s tempero in oljem, barvni linorez, suha igla, slikanje na steklo in modeliranje z glino. Poleg tega pa je bil rekreacijski program usmerjen v spoznavanje krajev ožje in širše koroške regije, med drugim so obiskali tudi Narodno galerijo v Ljubljani. Za to zvrst dogajanja pa so z izrednim gostoljubjem skrbele tudi družine iz Vuzenice, ki so gostile otroke iz zamejstva. Morda je prav v tem eden izmed pomembnih vzgojno-izobraževalnih ciljev: ob likovnem ustvarjanju naj druženje mladih ne bi poznalo meja.

Tako je svoje misli v pozdravnih besedah zaokrožil tudi župan občine Radlje ob Dravi, ko je sprejel otroke likovne kolonije: »Tukaj v koroški regiji ste v lepih krajih in med dobrimi ljudmi. Likovna umetnost, ki jo spoznavate in se ob njej urite, pa naj da medsebojnemu spoznavanju še globlji in trajnejši pomen«. Reakcije otrok in splošno zadovoljstvo vseh, ki so prispevali k uspehu kolonije, so tem besedam najlepše potrdilo.

Neposredno je eden izmed otrok svoje zadovoljstvo izrazil takole: »V likovno kolonijo grem rad, ker spoznam veliko novih tehnik risanja in slikanja. To je prvi vzrok. Drugi je, da lahko spoznam nove otroke. Še eden pa je, da gremo na veliko zanimivih izletov. Pri starših, kjer stanujem, pa bi najraje ostal, tako lepo mi je, vendar malo domotožja pa le imam ...«

Vodstvo likovne kolonije je bilo letos v novih rokah. Že leto dni vodi osnovno šolo Miran Kus, naslednik Lojzeta Gobca, bivšega ravnatelja, ki je šolo

vodil 31 let in je bil med ustanovitelji in vseh 23 let glavni odgovorni za potek likovnih kolonij. Mladi ravnatelj Kus je skrbel za odlično organizacijo in za kontinuiteto ter nam dejal, da se bo tudi v bodoče prizadeval za dobro vzdušje ob srečanjih s pripadniki istega naroda ob likovnem ustvarjanju. »Likovna govorica mladih in njihovo dobro razpoloženje potrjuje ta uspeh srečanja, ne pa širokoustne besede, ki jih na račun mladih starejši včasih dokaj radi izrekamo«, je dejal mladi ravnatelj.

Njegov starejši kolega in predhodnik Lojze Gobec pa je v biltnu, ki ga je ob letošnji koloniji izdala vuzeniška šola, zapisal: »Mladi so posebej radi prihajali v kolonijo. Korošcem so se pridružili Porabci in končno še Tržačani. Mladi iz Smederevske Palanke so nam prišli v goste. 23 srečanj je poleg udeležencev vuzeniške šole privabilo še 399 Korošcev, 55 Porabcev in 36 Tržačanov. Po 23 srečanjih sem ugotovil, da koloniji tako po številu srečanj in po času izvajanja ni podobnega primera v slovenskem kulturnem dogajanju z mladimi.«

Naslednje leto bo 25. jubilejna kolonija na Koroškem. Iz nekdanje, na Vuzenico vezane, je nastala krožna kolonija po celotnem slovenskem kulturnem prostoru, iz Porabja, Koroške in Tržaške se bo v štirih letih spet vrnila v Vuzenico. Ob zaključku letošnje kolonije je Janko Malle, tajnik Slovenske prosvetne zveze, obljubil, da bo SPZ skrbela za uspešno 25. srečanje na Koroškem in zaključil: »Prizadevali se bomo, da boste tudi pri nas videli lepe kraje in spoznavali dobre ljudi.«

J. M.

CONSTANTIN MOTOI V ŠENTJAKOBU Virtuoz na panski flavti

Pretekli četrtek je šentjakobsko cerkev napolnilo koncertno poslušalstvo. Prišli so poslušat učenca znamenitega romunskega flavtista Georga Zamfira Constantina Matoija.

Za tistega, ki ne pozna romunske flavte, je bil instrument umetnika nekoliko nenavaden. Igral je na med seboj povezane cevke različnih dolžin, ki vsaka daje glede na dolžino svoj ton. Pri koncertu je uporabljal kar tri take splete, jakost piha ali pa spremenjena lega instrumenta so mu omogočili različno bravo in višino tona.

Prvenstveno je Matoi izvajal glasbo romunskih pastrijev, kajti samo ti so v miru planin in pašnikov lahko tako globoko dojeli tisti nesklajeni mir, dih narave in vpetost melodije vanjo.

Z izrazito mirnostjo, brez motečega napovedovanja, je Matoi nizal drugo za drugo čudovite melodije, v vsaki pa je bil opazen umetnikov prispevek, njegov odnos, njegova interpretacija.

Melodije so izražale otožnost, ponazarjale so naravo in njen dih, veselje in težke trenutke, v duru in molu, pel je o gorah, sedmih dolinah, o svatbi, slovesu, dežnih kapljah, za zaključek pa je umetnik zaigral čudovito interpretacijo pesmi škranjčka in poslušalstvo ga je nagradilo s spontanim mogočnim aplavzom.

J. R.

TEČAJA ITALIJANŠČINE IN NEMŠČINE ZELO USPELA

Učili so se in osvojili prijatelje

Da pregovor »Kolikor jezikov znaš, toliko ljudi veljaš« v času in na pragu združene Evrope ne bi bil prazna fraza in ker je z učenjem jezikov treba začeti prav pri otrocih, sta Slovenska prosvetna zveza v Celovcu in tržaški sklad Mitje Čuka v letošnji okvir svojih poletnih in izobraževalnih ponudb vključila tudi učenje italijanščine za koroške otroke in nemščine za primorske otroke.

Odziv je bil razveseljiv

Najprej (od 14. do 21. avgusta, SV je o tem poročal) je prišlo deset otrok naših primorskih rojakov iz Trsta in okolice na enotedenski jezikovni tečaj nemščine na Koroško. Stanovali so pri družinah v Škofičah (tam jih je poučevala Tamara Kapus) in pri Vidi Obidovi v Vasji vasi. Tečaj je potekal po geslu »Združiti koristno s prijetnim« (čeprav je bilo tudi koristno prijetno, a pregovor se pač tako glasi). Dopoldne je bil na sporedu jezikovni tečaj, popoldne pa je bil čas oddiha, izletov, igre in podobnega.

V nedeljo, 21. avgusta, pa je devet koroških otrok šlo na tečaj italijanščine v Trst, kjer

so bili gostje tamkajšnjih slovenskih družin v Bazovici in okolišnjih vaseh. Dopoldanski tečaj je bil v kulturnem domu na Opčinah, popoldnevi pa so bili namenjeni igram, izletom, pač oddihu.

mi se soočajo zamejci na Koroškem in Primorskem.

Otrokom je tečaj ugajal, družine gostiteljice so občasno domotožje ali druge težave, ki pač težijo otroško dušo, spretno znale pomiriti. In v nedeljo

Bazoviški otroci na Koroškem

Pri Boštiju na Šentjanških Rutah pa je bil v nedeljo, 28. avgusta družabni zaključek tečaja. Udeležili so se ga vsi otroci tečaja in njihovi starši. To je bila prava priložnost za medsebojno spoznavanje, za navezovanje novih stikov in sploh za pomenek o prijetnih in drugačnih vprašanjih, s kateri-

popoldne je bilo slovo kar težko, tu in tam malce solzno.

Organizatorja tečaja ga bosta prihodnje leto spet priredila, kajti letošnje začetne izkušnje so pokazale, da so zanimanje in potreba ter pripravljenost za tečaj veliki. V tem smislu lahko rečemo samo: Srečno ma jezikovnem tečaju 1995. F. W.

Slovo od dr. Janka Tischlerja

V prelepem sončnem vremenu se je pretekli petek popoldne na hodiško pokopališče zgrinjala množica ljudi v žalnih oblekah. Od vsepovsod, iz vseh koroških dolin in grap, iz Celovca, Slovenije, iz širne Avstrije. V vrsti, ki se je nemo poslavljala od pokojnega Janka Tischlerja, so bili sorodniki, prijatelji, poslovni sodelavci, funkcionarji slovenskih organizacij na Koroškem, gospodarskih ustanov, cerkvenih inštitucij, iz Slovenije v spremstvu generalnega konzula v Celovcu inž. Jožeta Jeraja državni sekretar v zunanjem ministrstvu dr. Peter Vencelj in še mnogi, mnogi.

Pogrebni obred za pokojnikom je ob asistenci prominentnih duhovnikov opravil rektor Doma katoliške prosvete in predsednik Mohorjeve družbe v Celovcu dr. Jože Kopeinig. V govoru ob odprtem grobu je poudaril življenjske zasluge pokojnega Janka Tischlerja,

sodeloval v njegovih vrstah, mu poklicno pravniško in tudi materialno pomagal.

Prof. Jože Wakounig se je od pokojnega poslovil v imenu slovenske gimnazije v Celovcu in ob tem poudaril njegove zasluge za to našo osrednjo srednješolsko izobraževalno ustanovo.

O strokovnem odvetniškem delu pokojnega dr. Janka Tischlerja je spregovoril v imenu Odvetniške zbornice dr. Kurt Dellisch. Pokojni je namreč v veliki meri skrbel tudi za ustrezno strokovno usposobljenost odvetniških pripravnikov, poleg tega pa je kot Slovenec tudi v veliki meri povezoval koroške pravnike s Slovenijo, za katero je bil pravi strokovnjak.

Za pokojnim Jankom Tischlerjem ostaja praznina. V uteho so njegovi otroci Marica, Janko in Silvo, ki bodo zagotovo vsak po svoje nadaljevali očetovo delo.

Vsem, ki so nam ob smrti moža in očeta

dr. Janka Tischlerja

stali v zadnjih tednih in mesecih ob strani, prisrčna hvala. Zahvaljujemo se rektorju Jožetu Kopeinigu ter ostalim častitim duhovnikom za opravljene pogrebne obrede. Vsem pevcem (MoPZ Foltej Hartman, Lovski pevski zbor Železna Kapla in Smrtnikovi fantje) zahvala, da so se tako lepo poslovili od rajnega. Iskrena hvala gre govornikom za besede tolažbe in priznanja. Predvsem pa se zahvaljujemo dr. Klausu Henningu, vsem sestram urološkega oddelka deželne bolnišnice, za dnevno bolniško oskrbo na domu diplomiranim sestram, dr. Mariji Zerzer, terapevtoma in dolgoletnemu zaupniku in hišnemu zdravniku dr. Friedrichu Steinböcku.

Hvala vsem, ki so v tako lepem številu pospremili našega očeta na njegovi zadnji poti. Hvala tudi za cvetje in darove.

Vemo, da ga boste ohranili v lepem spominu.

Žalujoče družine Tischler in Hartman

Jezik je duša

Janko Messner

Naš tednik z dne 12. velikega srpana t. l. v poročilu iz Bilčovsa: »Njen suh odgovor je bil le ta, da bo pač že nekaj naredila ...«

Za svojilnimi zaimki (moj, tvoj, najin itd.) govorimo in pišemo za m.sp.ed. določno pridevniško obliko: moj n o v i klobuk, tvoj s t a r i dežnik ... Nedoločna oblika nov, star je uporabna v povedku: Moj klobuk je nov, tvoj dežnik je star. Na strani 5 taiste številke se urednik S. K. še zmeraj ne mara posloviti od svojega nemarnega čim bolje: »Naše kmete bomo skušali čim bolje pripraviti na EU«.

Kolikič ponavljam, da »čim« ni nič prida, če nima pri sebi tudi »tem«, na primer: čim dalje ... tem bolje, čim bliže ... tem huje, čim več ... tem bolj, čim bolj so otroci doraščali, t e m težje jih je mati oblačila, bila je huda suša; čim bolj je delal, t e m manj je pridelal, ali: bolj ko je delal, manj je pridelal.

Čim prej prideš, tem bolje, ali: P r e j ko prideš, bolje bo, v pomenu k a r s e d a h i t r o. Tako tudi »čim se privadiš kraju, ni pravilno povedano, prav je: K a k o r h i t r o se privadiš, b r ž k o se privadiš. Da, čim bolj temu uredniku trobiš, kaj je prav in kaj narobe, tem manj se ga prime. Takšni peropraski so pravi narodovi škodljivci.

Tudi o razlikovanju prislovov »točno« in »natančno« sem nedavno razglabljal, a ko da se to njegovega posla sploh ne tiče: »Treba bo točno poznati politiko EU«, je zapisal, namesto treba b o n a t a n č n o poznati politiko EU. Študent je n a t a n č n o preštudiral celo knjigo, ne pa točno! »Natančno« pomeni genau, gründlich, streng, »Točen« pa genau, pünktlich!

Mož pa tudi naše »Nedelje« ne bere, čeprav jo ima v hiši, drugače bi bil pred nedavnim v Jezikovnem kotičku Franceta Vrbinca zasledil opozorilo, da Evropska zveza podpor ne bo »nudila«, ampak p o n u j a l a ali d a j a l a.

PRIREDITVE

PETEK, 2. 9.

- Pliberški jormak
14.00 Srečanje upokojujencev šotoru SPD »Edinost«
Občina Borovlje
Kmečki trg ► na Glavnem trgu v Borovljah
SPD Zila
20.00 Koncert mednarodne poletne šole za mlade glasbenike prof. Igorja Kureta ► v cerkvi na Ziljski Bistrici
Občina Poreče
20.30 Klavirski koncert Tonija Kernjaka. Igral bo skladbe J. Brahmsa, L. v. Beethovna, A. Skrjabin in F. Chopina ► Werzerjeva dvorana v Porečah

SOBOTA, 3. 9.

- Pliberški jormak
15.00 Slavnostna otvoritev 601. pliberškega jormaka ► na sejmišču v Pliberku

NEDELJA, 4. 9.

- SPD Kočna
18.00 14. Sveški slikarski teden Začetek slikarskega tedna z dodatnimi prireditvami ► Sveče

ČETRTEK, 8. 9.

- Občini Hodiše in Otok
15.30 Obolenja hrbtnice – predavanje v okviru Dnevo zdravja Hodiše – Otok, predava dr. Maks Zdovc => Schloßstadl v Hodišah
SPD Kočna
20.00 O. Vecchi: L'Amfiparnaso Izvaja Hortus Musicus iz Celovca, režija Tine Varl => pri Adamu v Svečah

SOBOTA, 10. 9.

- Slov. plan. društvo
18.30 Felix Mitterer »MUNDE« – zbirališče ob 17.30 pri Celovski koči, nato skupen odhod na Kozjak. Priporočamo toplá oblačila in žepne svetilke za povratek v dolino. Ob slabem vremenu predstava odpade. Igra gledališka skupina z Radiš.
SPD Kočna
20.00 14. Sveški slikarski teden Zaključna prireditev in predstavitev slik ► Sveče
Alpski klub Obir
20.00 Koncert svetovnih prvakov v jodlanju »Fredy in Robert« ► pri Trklnu v Selah

NEDELJA, 11. 9.

- SPD Šentjanž
9.30 Vaški praznik – pričetek ► pri stari šoli v Šentjanžu
Dekanija Pliberk
14.30 Družinsko romanje dekanije Pliberk; zbirališče do 14.30 pri tablici pod Svetim mestom, bogoslužje bo ob 15.00. Po maši agapa. ► Sveto mesto

NEDELJA, 18. 9.

- SPD Radiše
10.30 Radiško žegnanje ► pred Kulturnim domo na Radišah
KPD Šmihel
14.00 Vaški praznik – pričetek ► na Davidovem travniku v Šmihelu

NEDELJA, 29. 9.

- Zveza slovenskih izseljencev
14.00 Srečanje bivših pregnancev in OBČNI ZBOR ► v kulturnem domu v Šentprimožu

RAZSTAVE

- **CELOVEC**
EVROPSKA HIŠA, Reitschulgasse 4 Tarahumara – Indijanci severne Mehike (do 4. 9.)
- **ŠENTPAVEL** v Labotski dolini
Samostan – Razstava »Glas & Porzellan – Tischkultur und Lebensfreude« (do 27. 10. vsak dan od 9. do 17. ure)
- **ŠTALENSKA GORA**
Izkopanine na Štalenski gori / Magdalensberg do 28. 10. od 9. do 12. ure in 12.30 do 17. ure
- **BOROVlje**
Puškarski muzej odprt do 8. oktobra: od ponedeljka do petka med 10. in 13. uro in med 15. in 18. uro, ob sobotah od 10. do 13. ure
- **SEMISLAVČE**
Galerija Rožek razstava Konrada Kollerja
- **ŠMIHEL PRI PLIBERKU**
gallery 'anin – Dorothea Annail – oljne slike, ogled do 4. 9., ob sobotah in nedeljah med 18. in 21. uro.
- **SLOVENIJA**
Kostanjevica na Krki Razstava Valentina Omana v galeriji Božidarja Jakca

14. SVEŠKI SLIKARSKI TEDEN

- Nedelja, 4. 9., 18.00
Otvoritev in srečanje z umetniki
- Četrtek, 8. 9., 20.00
Koncert »L Amfiparnaso«, nastopa Hortus Musicus iz Celovca
- Sobota, 10. 9., 20.00
Zaključna prireditev in predstavitev slik
- Prireditve bodo pred Galerijo Gorše in v gostilni Adam (Zerzer) v Svečah.
 - SPD Kočna vabi ob otvoritvi slikarskega tedna, člane in prijatelje društva na PIKNIK v nedeljo ob 16.00 pred Galerijo

Reden začetek pouka na ZG za Slovence in dvojezični TAK

Morebitne tihe želje dijakov slovenske gimnazije in dvojezične trgovske akademije, da bojo zaradi gradnje šolskega poslopja vendarle podaljšane počitnice za nekaj dni, se ne bojo uresničile. Kljub gradnji bo začetek novega šolskega leta v ponedeljek, 12. septembra 1994 in pouk bo normalno potekal v razredih, je dejal ravnatelj gimnazije dr. Reginald Vospersnik. To pomeni, da tudi kontejnerska rešitev ne bo potrebna. Enako velja tudi za Dvojezično trgovsko akademijo, ki ima sedaj tri razrede v gimnaziji, ostali pa so dislocirani v Modestovem domu. Do božiča naj bi bili vsi razredi TAK dokončno nastanjeni v povečanem šolskem poslopu na Trgu prof. Janežiča.

Kot rečeno, se bo pouk na obeh izobraževalnih ustanovah kljub gradnji pričel in potekal povsem regularno. V ponedeljek, 12., in v torek, 13. septembra, bojo popravni izpiti, v

sredo, 14. septembra, je vpisovanje in v četrtek, 15. septembra, se bo začel redni pouk. Začasna posledica gradnje je le vhod v šolo skozi garderobo za dijake.

F.W.

SREČANJE IZSELJENCEV

Zveza slovenskih izseljencev obvešča, da bo imela v nedeljo, 25. septembra, s pričetkom ob 14. uri v Kulturnem domu »Danica« v v Šentprimožu svoj redni občni zbor. Kot v minulih letih, bo očni zbor tudi tokrat povezan z družabnim srečanjem. Prireditve bodo s kratkim kulturnim sporedom popestrili domači prosvetaši.

Bivše izseljence vabimo, da se prireditve udeležijo s svojimi družinami, prijatelji in znanci. Skupaj se bomo spominjali časov pregnanstva, v prijetni domači družbi pa se bomo pomenili tudi o današnjih vprašanjih.

Zveza slovenskih izseljencev

Hotel Palace v Malinski

VESTNIKOV IZLET '94

Dragi bralci in prijatelji Slovenskega vestnika!

Kot najbrž že veste, smo letošnji Vestnikov izlet, tokrat 9. po vrsti, zaradi državnoborskih volitev pomaknili za en teden.

Odpeljali se bomo torej v petek, 14., vrnili pa v nedeljo, 16. oktobra. Tokrat smo pet izbrali morje, čudovito Malinsko na jugozahodni obali otoka Krk.

Tam smo za vse udeležence izbrali hotel Palace v hotelskem mestu Haludovo. Hotel je A-kategorije z vsem ustreznim udobjem – od notranjih in zunanjih bazenov z morskovo vodo, frizerskih salonov, športnih in rekreacijskih objektov, kazina itd. do zdravstvene oskrbe. Nudi torej vse, kar si srce poželi.

Ker bomo že na morju, se bomo z ladjo popeljali na ponoramski izlet po prelepem Kvarnerskem zalivu, ob večerih pa se zavrteli ob razposajeni in tudi umirjeni glasbi „Dua Peugeot“, ki ga sestavljata Hanzi in Heinz iz Šentprimoža. Letos nas bo torej na vsej poti spremljala živa in domača glasba!

Vse navedeno smo vam pripravili za zelo ugodno ceno 1.400 šil. po osebi. Višino dodatka za enoposteljne sobe po želji vam bomo sporočili naknadno.

V miru se odločite, dogovorite z vašimi prijatelji in znanci in se nam prijavite. Vašo odločitev sporočite Milki Kokotovi ali Urški Brumnikovi na ZSO,

Tarviser Straže 16, tel. 0 46 3/51 43 00 (int. 40 ali 14).

Odločite se, tudi letos nam bo lepo!

Radio Koroška

SLOVENSKE ODDAJE

- Četrtek, 1. 9.
18.10 Rož – Podjuna – Zilja
- Petek, 2. 9.
18.10 Kulturna obzorja
- Sobota, 3. 9.
18.10 Od pesmi do pesmi – od srca do srca
- Nedelja, 4. 9.
6.30 Dobro jutro na Koroškem – duhovna misel (mag. Mirko Isop)
- 18.00 Pozdravljeni s Pliberškega jormaka!
- Ponedeljek, 5. 9.
18.10 »1 + 1 = 2« : Še je čas za priprave k dvojezičnemu pouku
- Torek, 6. 9.
18.10 Partnerski magazin
- Sredna, 7. 9.
18.10 Društva se predstavljajo
21.05 Glasbena oddaja

Dober dan, Koroška

- Nedelja, 4. 9.,
13.00 ORF 2
- Ponedeljek, 5. 9.
17.20 TV SLO 1
- Predvidena vsebina:
- Prijave k dvojezičnemu pouku so še možne
 - Jezikovni tečaj: spoznavanje kulturno-zgodovinskih posebnosti – poletna univerza v Bovcu
 - Znanost kot doživetje: gobarski muzej v Beljaku
 - Velikemu zagonu so sledili zastoji – iniciativa »KUMST« v Žitari vasi
 - Mag. Engelbert Logar je dobitnik nagrade »Walter Deutsch-Preis« avstrijskega združenja za ohranitev ljudske pesmi in ministrstva za znanost
 - »Pliberški jormak na farovškem travniku« – največje ljudsko slavlje gospodarskega pomena

V Vogrčah ugodno prodamo kmetijo (3 ha), gostilno in stransko poslopje.

INFORMACIJE:

Glanreal, dipl. inž. Ebner, Friesacherstraße 80, 9300 St. Veit/Glan, telefon 0 42 12/58 66

SLOVENSKI VESTNIK

Uredništvo/Redaktion:
Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30, 33, 34 in 40, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie:
seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Uredniki/Redakteure:
Jože Rovšek, Sonja Wakounig, Franc Wakounig

Izdajatelj in založnik/
Herausgeber und Verleger:
Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck:
Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, telefaks 0463/51430071.

Pliberški sejem na travniku 2.-5. 9. 1994

PETEK, 2. septembra

16.00 Mednarodno srečanje upokojencev
18.00 Prižiganje luči — uglasitev sejma na travniku

SOBOTA, 3. septembra

10.00 Sveto mašo na avtodromu »Prechtl« opravi duhovni asistent razstavljalcev Josef Franzl
14.00 Velika povorka z vpregami in s spremstvom kakor tudi slavnostni sprevod
15.00 Postavitev sejemskega znamenja; tržni referent mestni svetnik Stefan Visotschnig naznani začetek sejma
15.30 Simbolična otvoritev sejma na travniku z načetjem sodčka piva; opravita jo deželni glavar dr. Christof Zernatto in deželni poslanec mag. Raimund Grilc, župan mestne občine Pliberk
18.05 Neposreden prenos čestitk na ORF
21.00 Velik ognjemet
21.30 V Breznikovem šotoru predstavitev nove laserske plošče skupine »Die Buben«

NEDELJA, 4. septembra

11.05 V ORF neposreden prenos dopoldanskega glasbenega sporeda
13.00 Odprte razstave ovčjerejcev - prikaz pridelovanja ovčjih proizvodov

PONEDELJEK, 5. septembra

13.00 Nadaljevanje razstave ovčjerejcev
15.00 Občine okraja Velikovec se v nogometni tekmi pomerijo z mestno občino St. Vid na Glini (na športnem igrišču v Pliberku)

V dnevih sejma v velikem šotoru velik bovšji trg z žrebanjem za dobrodelne namene. Vse dneve sejma tudi kramarski sejem. Z novo železnico na Pliberški sejem na travniku. Več zvez z vlaki. V soboto poseben vlak *Kleine Zeitung* iz Celovca.

GLASBENI SPORED
V ŠOTORU
SPD »EDINOST«
PETEK, 2. septembra

2. mednarodno srečanje upokojencev
13.00 Kulturni spored Društev upokojencev, sodelujejo: MePZ DU Pliberk, MePZ DU Ostrožno, MePZ DU Vojnik, Ženski PZ DU Radovljica »Lipa«
15.00 Ples in prosta zabava Igra ansambel »Melos«, srečolov, soprireditelj DU Pliberk

SOBOTA, 3. septembra

15.00 Koncert Godbe na pihala Litostroj Ljubljana
17.00 Ples in prosta zabava ob glasbi. Igrajo Podjunski muzikantje

NEDELJA, 4. septembra

11.00 Koncert Godbe na pihala Šmihel
14.00 Ples in zabava ob glasbi. Igra ansambel »Melos«
18.00 Slovenska oddaja v živo (ORF)

PONEDELJEK, 5. septembra

11.00 Prosta zabava ob pesmi in zvokih citer, nastopa Karli Gradišnik
15.00 Ples in prosta zabava ob glasbi. Igra ansambel »Mak« s pevko Andrejo Zakonjšek in pevcem Edvinom Fliserjem

Obiščite naš šotor, ne bo vam dolgčas!
Tudi za dobro hrano in pijačo ob prijazni strežbi bo poskrbljeno!
Vsi prisrčno vabljeni! Odbor SPD »Edinost« v Pliberku

ALPETOUR

SPEDITION- TRANSPORT-GES.M.B.H.
ŠPEDICIJSKO-TRANSPORTNA
DRUŽBA Z O. J.

A-9150 BLEIBURG / PLIBERK

Konus, proizvodna in
trgovska dejavnost, Pliberk
Konus, Produktions- und
Handelsgesellschaft, Bleiburg

**A-9150
PLIBERK / BLEIBURG**

Völkermarkter Straße 11
Tel. 0 42 35 / 36 50

OD PETKA
29.
DO PONEDELJKA
5. 9.
HIŠNI JORMAK
OBIŠČITE
ZADRUGA MARKET
BLEIBURG-PLIBERK

**POSOJILNICA-BANK
PLIBERK**

Bančne posle urejamo
kvalitetno • hitro • tajno
vse vrste naložb • menjava • ugodna posojila

**Poslovalnice v
Globasnici, Šmihelu in Žvabeku**

MALEREI • ANSTRICH • FASSADEN
RAUMAUSSTATTUNG • FARBEN • AUTOLACKE

BREDSCHNEIDER

BLEIBURG / PLIBERK
Dammweg 1 Tel. 0 42 35/21 23

PLESKARSTVO • BARVE • AVTOLAKI
TAPETE • PODI • ZAVESE

MALEREI • FARBEN • AUTOLACKE
TAPETEN • BÖDEN • VORHÄNGE

Das Bad.
Die Heizung.

Wir planen + bauen

V TRENDU:

Kurilne naprave, ki
varčujejo energijo

KOMPLETNI SISTEM:

Nova kopalnica po Vaših
individualnih željah

VAŠ STROKOVNJAK:

**WERNER
FINDENIG**

9125 Mittlern / Metlova
Telefon (04232) 6222

HOTEL – RESTAVRACIJA
**BREZNIK
PLIBERK/BLEIBURG**

*Dragulj koroškega
gostinstva.
Priporočamo našo
izvrstno kuhinjo z
njenimi
specialitetami*

**Tujske sobe
z vsem
komfortom**

**Idealna hiša
za Vaš zimski
ali letni dopust**

auto igerc

inh. franc igerc

kfz-verkauf • werkstätte • überprüfungsstelle

völkermarkter straße 22 – 9150 bleiburg/pliberk
tel. 0 42 35/31 22 – auto 0 66 3/84 42 43

Überprüfungsstelle für PKW • LKW bis 3,5 t Ges.-Gewicht
Havarie-Schnelldienst • Einbrennlackierungen • Abschlepp-
dienst • PKW- LKW Verkauf • Reparatur aller Marken

PKW- LKW Nutzfahrzeuge aller Marken

GOSTIŠČE
Juenna
ČEPIČE

tel. (0 42 30) 271

REGIONALNA LIGA

Po derbiju SAK še naprej na prvem mestu

SAK – WAC 0:0
 Postava: Preschern, A. Sadjak, F. Sadjak, Blajs, Sumberac, Skof (45. Pihorner), Wölbl, Eberhard, Petschenig, Lippusch

Slovenski atletski klub je odigral proti WAC svoj prvi koroški derbi na domačem terenu in v četrti tekmi regionalne lige ostal neporažen. Tekma se je končala brez zadetkov in z delitvijo točk. Čeprav je bil SAK favorit, WAC pa, kot predzadnji na lestvici, logičen poraženec, smo tudi v Celovcu spoznali značilnosti derbijev, v katerih je možen vsak izid.

Potek igre je pokazal, da je WAC nastopil zelo dobro pripravljen, začel je zelo motivirano, trdo je pokrival in tako igralcem SAK preprečil način igre, s katero so sicer zmagovali. Slovenskim nogometašem ni dopustil hitre igre in hitrih kombinacij. WAC, ki je v zadnjih tekmah igral nekoliko slabše, je tokrat presenetil in igral zelo zavzeto, saj ni imel kaj izgubiti. Točko, ki so jo osvojili, so igralci WAC proslavljali kot zmago.

Žal slovenskim nogometašem pred domačo publiko ni uspela podobna tekma kot v Marchtrenku, čeprav so imeli tudi tokrat lepe priložnosti, katerih pa žal niso izkoristili.

vratar SAK Adi Preschern se je spet izkazal.

Trener dr. Ivan Ramšak po tekmi: »Vedeli smo, da nam takšna tekma, kakršna je bila v Marchtrenku, ne uspe še enkrat; pravitko sem tudi

vedel, da bo WAC igral močnejše kot v tekmah poprej. To je nekako logično. Žal pa je še naša slaba dnevna forma prispevala svoje k izidu tega der-

bija. Ob koncu smo lahko veseli, da smo odnesli vsaj točko. To se nam bo še kdaj zgodilo, kar pa ni nič hudega. Vedno ne bo šlo vse tako gladko. Priložnosti za gol smo imeli, prav tako tudi WAC, zato mislim, da je delitev točk upravičena.

■ Prihodnjo soboto igra SAK spet na tujem. Tokrat nogometaši potujejo v Voitsberg, od koder, tako so prepričani in optimistični, bodo prinesli točko, ki so jo proti WAC izgubili.

■ Nato, 10./11.9., imajo moštva regionalne lige odmor, ker je na sporedu 2. kolo avstrijskega pokalnega tekmovanja. Iz tega tekmovanja se je SAK poslovil že v prvem kolu.

■ Težka in gotovo zanimiva tekma bo v nedeljo, 18. septembra, ko pride v Trnjo vas »stari prijatelj« VSV.

1. RAZRED D

Šentpavel – Sele 5:2 (2:2)
 Tudi tokrat so se Selani poraženi vrnili iz Šentpavla (5:2), kjer so v prvem polčasu odrezali nekoliko bolje, v drugem pa jim je zopet pošla sapa. Točka, ki so si jo obetali, je ostala domačinom. Selani tičijo še naprej v krizi, zato trener Travnik vidi izhod iz nje le še v ostrejšem treningu.

Železna Kapla – Dobrla vas 2:0 (0:0)
 Tekmo med Železno Kaplo in Dobro vasjo so Kapelčani z 2:0 odločili v svojo korist. S to zmago so na lestvici prehiteli Selane.

Frantschach – Šmihel 3:0
 Šmihel, ki je v Frantschachu izgubil s 3:0, ter Dobrla vas pa sta na koncu lestvice.

2. RAZRED E

HSV – SAK II 2:3 (1:2)
 Drugo moštvo SAK je tokrat zapustilo igrišče v kasarni Lendorf kot zaslužen zmagovalec. Z goli Šmida, Zankla in Tiganja so premagali HSV s 3:2. S tem so ponovno dokazali, da so na tujih igriščih boljši, doma jim še ni uspelo zmagati.

PODLIGA VZHOD

Šentlenart – Bilčovs 1:0 (0:0)
 Kljub prvemu porazu ostaja Bilčovs še naprej na vrhu lestvice. Strah, ki ga je imel trener S. Hobel pred tekmo, češ da se boji, da priložnosti, ki jih imajo, ne bodo uspeli izkoristiti, je bil upravičen. En sam gol je zadostoval nasprotniku in Bilčovs se je moral vrniti iz Šentlenarta praznih rok.

Globasnica – Vetrinj 0:1 (0:0)

ZA NAŠE PLANINCE

Na Wöllanernock v Krških Alpah

Piše Lubo Urbajs

Nedkaj bolj zapostavljene Krške Alpe/Nockgebiet pridobivajo vedno bolj na privlačnosti, še posebno v zadnjem času, ko so del teh Alp razglasili za nacionalni park. Tu gre za kopaste vrhove v obliki cmokov, zato so jim pridali ime Nock, kot so to Rosenock, Mirnock, Mallnock, Wöllanernock itd. Ti »Nocki« so neka posebnost srednje Koroške, ker tega gorskega imena drugod ne najdeš. Zaradi kopaste oblike so »Nocki« oz. Krške Alpe lahko pristopne gore s prostranimi pašniki.

Za zaključek serije izletov, ki jih je objavil Slovenski vestnik, se bomo podali spet na takšen »cmok«, na 2.145 metrov visoki Wöllanernock, ki pa je zunaj Nacionalnega parka Krške Alpe. Wöllanernock predstavlja zelo razčlenjeno gorsko območje, severno nad Kleinkirchheimom in južno nad dolino Arriachtal, na zahodu ga obdaja Gegendtal, na vzhodu pa zgornja Krška dolina.

Wöllanernockov bližnji južni vršni sosed je 2.090 metrov visoki Vorderer Wöllanernock, ki je druga najvišja vzpetina tega pogorja. Severno pod vrhom na 2.055 metrov višine se nahaja znamenita Kaiserburg z mogočno gorsko postajo žičnice iz Kleinkirch-

ma. Vse severno pobočje Wöllanernocka nad Kleinkirchheimom je svetovno znano smučarsko območje in zato močno obiskano. Vsaj mene pa bolj zanima oz. privlači južna stran Wöllanernocka s pašniki, pastirskimi stanovi in lepimi gorskimi kmetijami. Zato sem si te kraje izbral za pristop na to goro.

Pot nas vodi iz območja Beljaka v dolino Gegendtal do soteske za naseljem Innere Einöde, kjer zapustimo to dolino in zavijemo na desno v Arriacher Tal, ki loči Wöllanernock od Osojščice/Gerlitz (1.911 m).

Iz gorske vasi Arriach na približno 900 metrov višine se peljemo pod vrh Wöllanernocka po gorski cesti do 1.956 metrov visoke zasebne planinske postojanke Walnerhütte. Za vožnjo je treba plačati cestnino 60 šilingov. Od koč do vrha hodimo pičle pol ure. Ko sem pred kratkim bil s prijatelji na tem vrhu, smo imeli lep razgled, ki je segel celo do Großglocknerja. Tik pod nami pa se je pogled ustavil na prevelikem betonskem objektu gorske postaje žičnice, ki bi bolj spadal v mesto, kot pa v to lepo gorsko naravo. Lep razgled se

nam je nudil tudi na bližnje sosedo: na zahodu na Mirnock, na jugu na Osojščico, na severozahodu na oba vrhova Rosenocka in na severu na Moschelitzen. S širokega vršnega območja pa smo občudovali tudi domače Karavanke, Julijce s ponosnim Triglavom in Karnijske Alpe. Po obisku Kaiserburga, Ob. Wöllanernocka in Pfaffenecka (2.046 m) smo se vrnili v Walnerhütte, kjer smo se ločili: večina se je odpeljala v dolino, trije pa smo ostali v koči z namenom, da prenočimo in zjutraj nadaljujemo s pohodi. Zvečer pa se je nenadoma pooblačilo in že je lilo kot iz škafe. Strele so švigale, strašno je grmelo, da so se tresle šipe. Ubogi ljudje, ki bi jih nevihta zalotila na prostem. Po neurju, trajalo je približno pol ure, smo šli iz koč opazovat oddaljene nevihte z bliski, ki so razsvetljevali temno noč. Posebno veličastno, vsaj za nas, je bilo na območju za Svinško planino in Golico/Koralpe, kjer so bliski razsvetljevali nebo, da smo videli celo oddaljeno pogorje Pohorja. Ta čudovita igra narave mi bo ostala v nepozabnem spominu. Naslednjega dne, ko smo si še ogledali razne zanimivosti, smo se poslovili od prijazne oskrbnice in obljubili, da še pridemo.

Kot sem že omenil, je koča zasebna in se ponaša z naslovom navije gostilne v Krških Alpah. Odprta je tudi pozimi. Takrat pa jo najlažje dosežemo iz Kleinkirchheima z žičnico do gorske postaje Kaiserburg, od koder ni več daleč. Če želite uživati lep razgled, sedite v avto in po pol ure hoje ste na tem imenitnem razgledniku srednje Koroške.

Slovensko planinsko društvo vabi vse ljubitelje gora na gledališko predstavo (igra na prostem)

Feliksa Mittererja
MUNDE
 na vrhu Kozjaka

Nastopa igralska skupina SPD Radiše

Predstava bo v soboto, 10. septembra 1994 ob 18.30 uri

■ Zbirališče: 17.30 pri Celovski koči (Klagenfurter Hütte), nato skupen odhod na Kozjak.
 ■ Priporočamo topla oblačila in žepne svetilke za povratek v dolino. Ob slabem vremenu predstava odpade.

Ob križn na vrhu Wöllanernocka